

ha azáltal a fának tápszert nyerhet, s a legszabálytalanabb gyökképzetek a tápszer keresésének eredményei.

A vörösfenyő különben mélyre ható gyökerei kevésbé mély talajon tápszer keresés végett igen elterjednek. Manteuffel colditzi főerdőmester szobájában egy vörösfenyő oly gyöktörzse látható, mely a padozatra függesztve azt minden irányban befogja. A veresfenyő e sajátságára, mely az itt elmondott elvekkel egészen megegyezik, annak tenyésztésénél figyelmet kell fordítani.

A vörösfenyőnek Ebermayer által is ajánlt elegyítése a fekete-fenyővel czélszerű, azonban az egyes törzsek távolsága a talaj jóságára szerint mérendő meg, jó talajon kisebb, rosszon nagyobb szükséges.

Egy 1846-ban ültetett s több ezer szádra terjedő vörösfenyő állab, mely délnyugoti lejtőn kevésbé mély talajon és tarka homokkővön áll, kedvező fekvéssel vagy talajviszonyokkal nem bír, — egész mostanig teljes jó állapotban van; de ennél a tapasztalás azt mutatá, hogy egyik törzs a másiktól 20 lábnyira áll s így mindenik fának 400 négyszöglábnyi térre volt szüksége; melyszerint aztán a 12 lábnyi távolság némely viszonyok szerint igen kevésnek látszik.

A vághatási korra nézve áll ugyan az, hogy ott hol a vörösfenyő a tenyészetére szükséges mindennemű kellékeket nem találja meg, a 60—70 éves forda alkalmas, de ott hol mind azt a mire szüksége van megkapja, névleg hol bikkerekkel van elegyítve, jobb ha magasabb kort engedjük érni mert minden jó termőhelyről ejtett 60—80 éves vörösfenyő még eddig azt mutatá, hogy a nagyobb évfatermés magasabb korban áll be.

Az itt elmondott elvek szerint a vörösfenyőt igen tanácsos más fanemekkel elegyíteni, különösen olyakkal, melyek árnyékot és a talajnak tápszert és nyirkosságot adnak s azt fenn is tartják, főképp bikkerekkel, bikkszálerdőkben elszórtan, — lúcz- és jegenyefenyővel, tekintettel azok fiatal korban különböző magasságaira, vagy pedig elegyetlenül — s ekkor oly távolságban, mely a talaj viszonyos jóságának megfelel.

A marhatrágyának okszerű alkalmazás módjáról.

Hogy a prakticus angol farmerek, magas fejlettségű gazdasági viszonyaik és rendelkezésükre álló számtalan mesterséges trágyaszerek daczára sem tartják feleslegesnek, a gazdaság legköznapiabb tárgyáról, az i s t á l l ó t r á g y á r ó l nyilvános gyülekezeteikben értekezni;

és hogy az angoloknak egyik legkitünőbb tekintélye a mezőipar terén, Völcker tanár, az ottani gazdák egyik legtekintélyesebb gyülekezetén a „Central-Farmers-Club“ közelebbi ülésén — emelt a kérdéses tárgyról szót: — mind ez fényesen bizonyítja, mi nagy fontosságot tulajdonítanak az angolok a marhatrágyának és mennyire szükségét érzik annak, a gazdaság ezen legközönségesebb kérdésében, folyton gyarapítani az elmélet és tapasztalat adatait.

Érdekesnek tartjuk, a derék tanárnak előadásából, mely a „Farmers Magazine“ 1867-ki januári füzetében megjelent, némelyeket közölni, annál inkább, minthogy Völcker a trágyára vonatkozó eddigi nézeteknek némely pontokban ellene mond.

Értekező ajánlja, az istállótrágyát, előállítás után, mielőbb a szántóföldre hordatni. Az őszi trágyázást általában előnyösebbnek tartja, a tavaszi trágyázásnál.

A marhatrágya szerinte a növények táplálkozására szükséges minden ásványi alkrészeket és oldó részeiben nagy mennyiségű legényt tartalmaz. A szalma vagy az alom a trágyában alig tartalmaz némi legényt és felbomlása alkalmával korhanyanyagokba változik át; a korhanyavaknak nagy rokonságuk van az ammoniához, és ezt szinte úgy lekötik, valamint az ásványiak.

Fris istállótrágya, legyen bár még oly erős szagu, nem tartalmaz sem szabad ammoniakot sem illó ammoniasókat; sőt teljesen rothadt trágyában is igen csekély mennyiség található belőle. A vizeletnek és sűrű ürüléknek rothadásánál képződő ammonia magából a rothasztó szalmából képződött szerves savak által kötődik meg. Ugyanazért az ist. trágyát, akár friss akár korhadott állapotban legyen, bátran lehet a szabad levegőnek kitenni, anélkül hogy ammoniában veszteségtől tartani kellene, minthogy a benne létező ammoniasók többé nem illók. A gázok melyek orrunk idegeit oly kellemetlenül érintik — kén- és vízköenny-gázok, de nem ammoniavegyek, mint közönségesen fölvetették.

A szerves anyagok aránya a szervesekhez nagyobb a jól korhadott trágyában semmint a friss trágyában, minthogy a szerves anyagokból nemcsak sok oldó vegyék képződnek, melyek eső által könnyen kilugoztatnak; hanem mert gázok is illannak el, melyek a fenebb nevezeteken kívül szénsav, szénéleg és könnyű szénköennyből állanak. Ammoniakból, mint említett, csak jelentéktelen mennyiség illan el.

A korhadt trágyának előnye abban áll, hogy legenyben aránylag gazdagabb, könnyebben oldható és ezért növény táplálásra alkalmasabb, a mit erőlyesebb hatása is bizonyít.

Völeker vegybontásokat s közöl, oly trágyából, mely novembertől áprilig a mezőn kint hevert. A trágya elrothadt és legenytartalma növekedett. Anélkül, hogy a még tovább folytatott kísérletnek részleteit előadni akarnók, csupán a Völeker által belőle vont következtetést közöljük, mely szerint a történt vegybontásokból világosan látható, hogy a trágya semmi értékes anyagot nem vesztelegyszerű heverése által a száraz levegőben, sőt a tűző napon sem; ellenben eső által csak hamar megroszabbítatik (az oldó anyagok kimosódása által).

Ezen tagadhatlan tényekre támaszkodva, bátran meri ajánlani a gazdáknak, hogy az istálló trágyát, oly korán mint csak lehet földjeikre hordassák. Mihelyt a trágya egyszer elteregtetve van, annak többé sem szél sem nap nem árthat; amit pedig az eső belőle kimos azt ugyis a talajba viszi le, hol az oldó tápanyagok a földnek absorbeáló képessége által vissza- és a vetések számára fentartatnak.

Minthogy a fogatoknak ősszel és télen legtöbb idejük van a trágyashordásra, ennél fogva ez a legalkalmasabb idő, annál is inkább, minthogy az elteregtetett trágya korhadásában folyton előbbre haladhat.

Az alászántás tetszés szerint bármikor történhetik; és Völeker tökéletesen alaptalannak tartja azon nézetet, minélfogva az elteregtetett trágya értékéből vesztené, ha tüstént alá nem szántatik.

Könnyű talajokra, nem tartja Völeker tanácsosnak, tavasszal egészen fris trágyát vinni ki, minthogy a termékenyítő anyagok a fris trágyában még nincsenek azon állapotban, melyben a növények által közvetlenül felvétethetnének. Ilyen földekre határozottan csupán rothadt trágyát kellene alkalmazni vagy olyant, mely már megelőző ősszel lett elteregtetve. Igen kötött talajokon a trágyának mielőbbi alászántása azért ajánlatos, minthogy a még szalmás trágya által a talajnak itt főleg kívánatos porhanyítása előmozdittatik; de önként értetődik, hogy az efféle talajt nem szabad nedves állapotban szántani, különben sokkal nagyobb kárt okozunk magunknak, mint bármi gazdag trágyázással ismét jóvátenni lehetne.

